

KERKDIENTEN

GENEVE	COMMUGNY
Auditoire de Calvin, naast Cathédrale St. Pierre	Temple Saint-Christophe
Zondag 11 maart om 9.30 Ds. Lia Wolters-Berghout	Zondag 25 maart om 11.00 Ds. Lia Wolters-Berghout Gevolgd door de jaarlijkse Gemeentevergadering
	Vrijdag 6 april om 19.00 uur – Goede Vrijdag Ds. Lia Wolters-Berghout
	Zondag 8 april om 11.00 uur – Pasen Ds. Lia Wolters-Berghout
	Zondag 22 april om 11.00 uur - Avondmaalsdienst Ds. Lia Wolters-Berghout

Wat doen we in de kerk? Een kleine cursus liturgiek

Eerder heb ik uitgelegd dat de vorm van onze kerkdiensten een soort theaterstuk is waarin we de ontmoeting met God in zijn 'huis' symboliseren. Het meest duidelijk is de gebeden die we bidden. In veel kerken is het eerste gebed een drempelgebed. Het is als het ware de eerste ontmoeting op de drempel in de zin van 'mag ik even bij u binnenkomen?' Het is de overgang tussen het dagelijks leven en de kerkdienst. In onze diensten maken we die overgang vaak door een korte reflectie op het dagelijks leven. Hoe komen we hier binnen? Wat is het thema waarmee we in het leven geconfronteerd worden die in deze dienst centraal zal staan? Dat kan in de vorm van een gedicht, een verhaal, uitspraken, een schets van een situatie, een psalmgebed enz. Die inleiding functioneert als een opstap, een drempel in de deur naar de dienst.

Het gebed dat dan volgt is een kyriëgebed. Het ontleent zijn naam aan de uitroep Kyrië eleison, Heer ontferm u. Het is een gebed om de nood in de wereld. Hierin wordt onder woorden gebracht waar de gelovigen in het leven mee geconfronteerd worden, wat ze ervaren in hun leven of bij horen van het nieuws. In de termen van het theaterstuk 'ontmoeting met God': "God moet je horen wat we hebben meegemaakt: ..." Dit gebed wordt gevolgd door een lofzang, want de gemeente weet dat ze bij God terecht kan. Hij is een bron van kracht om verder te gaan op onze soms pijnlijke weg. Alleen in de 'paarse' tijden, advent en de voorbereidingstijd voor Pasen ontbreekt die lofzang om uit te drukken dat we Kerst en Pasen nog verwachten. De redding komt, maar is er nog niet.

Het theaterstuk gaat verder. We gaan over tot de 'dienst van het Woord.' God komt aan het woord en de gemeente bidt om de Heilige Geest om dit woord te verstaan en tot haar te laten spreken. Dan volgen de Schriftlezing en de preek, in de hoop dat met de hulp van de Heilige Geest die preek het evangelie niet in de weg zal staan. Bij de voorbereiding van de preek sluit ik me daarom aan bij het gebed om de Heilige Geest.

De dienst van het Woord wordt gevolgd door een moment van bezinning (muziek) of door een lied met een belijdend karakter, als het ware het antwoord op het woord dat geklonken heeft.

Dan is de gemeente aan zet in de dienst der offeranden: de voorbeden en collecte. Anders dan bij het gebed om de nood in de wereld gaat het in de voorbeden om een bewustzijn dat de gemeente een taak heeft. Het gebed is onderdeel van het antwoord op de dienst van het Woord. De gemeente dient de wereld door voor haar te bidden, maar bidt ook om leiding in het uitvoeren van haar opdracht: Gods liefde uitstralen in de wereld om haar heen. Meer dan het kyriëgebed ligt achter dit gebed de intentie van het doorgeven wat we ontvangen. We komen niet meer overrompeld binnen, maar we hebben gehoord van Gods goedheid en dat maakt een verschil.

En dan, na die dienst van de offerande mogen we de zegen ontvangen. We staan er niet alleen voor in het leven en in onze missie als volgelingen van Jezus.

Lia Wolters-Berghout

UIT DE PASTORIE

Twee diensten met een bijzonder tintje in maart

1. Kerkdienst gevolgd door rondleiding door het Museum van de Reformatie

Na de kerkdienst van 11 maart in het Auditoire de Calvin zal Irene Schreve ons rondleiden in het Museum van de Reformatie dat net aan de andere kant van de Cathédrale ligt. Door omstandigheden kon een dergelijke rondleiding vorig jaar niet door gaan. We zijn blij dat Irene nog steeds enthousiast is voor het plan. Om een indruk te hebben van het aantal deelnemers vragen wij u zich op te geven bij Theo Bakker: theobakker@bluewin.ch De intree van het museum is voor eigen rekening.

2. Afscheid en bevestiging van kerkenraadsleden en gemeentevergadering

Na jarenlange inzet voor onze gemeente nemen we in de dienst van 25 maart in Commugny afscheid van Hans-Willem van Tuyll van Serooskerken en Herman van Eck Duymaer van Twist als leden van de kerkenraad. Hans-Willem was de voorzitter en Herman de scriba. We zullen hen missen. Gelukkig heeft Mark Bruning zich bereid verklaard in de kerkenraad zitting te nemen. Indien er hiertegen geen gegronde bezwaren worden ingediend zal hij in dezelfde dienst in het ambt bevestigd worden. Na deze dienst wordt de jaarlijkse gemeentevergadering gehouden over het beleid in de gemeente.

Goede Vrijdag in Commugny

Omdat leden van onze gemeente erg verspreid wonen heeft de kerkenraad besloten de viering van Goede Vrijdag niet langer in Genève te houden, maar in Commugny. Op die manier stellen we mensen die meer richting Lausanne wonen in de gelegenheid naar deze dienst te komen, zoals dat met alle bijzondere kerkdiensten gebruikelijk is.

Tijdens deze dienst zal het verhaal van het lijden en sterven van Jezus gelezen worden uit het Johannes-evangelie afgewisseld door liederen. De lezingen worden verzorgd door meerdere personen die elk één of meerdere stemmen uit het verhaal voor hun rekening nemen zodat het klinkt als een passiespel. U bent van harte uitgenodigd.

De betekenis van de Arabische lente voor de Christenen in het Midden-Oosten

Op 4 maart organiseert de Gemeenschap van kerken in Canton de Vaud een bijeenkomst over de gevolgen van de Arabische lente voor de Christenen aldaar en een gebedsdienst voor het Midden-Oosten. Sprekers: Fadi Daou, priester van de Maronitische (Katholieke) kerk en directeur voor de oecumenische en interreligieuze relaties van het Patriarchaat in Beiroet, André Joly, predikant van de Evangelische Reformatorische Kerk en voorzitter van de Christelijke Actie van de Protestantse Kerken in het Midden Oosten (ACO), en Michel Nseir, Orthodox theoloog (Patriarchaat van Antiochië) en verantwoordelijk voor de relaties met het Midden Oosten bij de Wereldraad van Kerken. De bijeenkomst wordt voorgezeten door Hillary Waardenburg, Arabië specialist en vind plaats in Maison des Charmettes, Charmettes 4, Lausanne van 15 -17 uur, gevolgd door een oecumenische gebedsdienst om 18 uur in de Cathédrale. Meer informatie: www.ceccv.ch

Oecumenisch gebedsrooster

Op 26 februari bidden we voor Duitsland en Frankrijk en laten we dan ook Zwitserland meenemen dat een week later op het rooster staat wanneer we geen dienst hebben. Op 11 maart voor Myanmar en Thailand. De vierde zondag van maart bidden we voor China, Hong Kong en Macao.

Lia Wolters-Berghout

UIT DE KERKENRAAD

Het verheugt ons u te kunnen mede delen dat inmiddels Mark Bruning, indien er geen gegronde bezwaren naar voren worden gebracht, zich bereid verklaard heeft, zitting te nemen in de Kerkenraad. De Kerkenraad zoekt nog naar kandidaten om de raad verder te versterken."

Hans Hogerzeil (voorzitter) en Theo Bakker (scriba)

Mark Bruning

Ik ben geboren op 7 januari 1953 te Venlo, als oudste in een Katholiek gezin van 5 kinderen. Afgestudeerd Notariaat te Nijmegen in 1978 ben ik begin 1979 vertrokken naar de Antillen (Curaçao en St. Maarten) om daar te gaan werken als jong jurist. Eind 1987 ben ik verder getrokken naar Los Angeles, waar ik mijn vrouw heb leren kennen. Onze zoon is aldaar geboren en nu woonachtig in Miami.

Begin 1991, nog steeds voor hetzelfde bedrijf, een kantoor geopend in Miami.

Van 1998 – 2001 was ik Honorair Consul voor het Koninkrijk der Nederlanden, tot deze post geprofessionaliseerd werd. In die periode was er speciale aandacht en ondersteuning voor doorgaans jongeren uit diverse delen van het Koninkrijk, in gevangnissen in en rondom Miami.

Sinds zomer 2002 ben ik in Zwitserland werkzaam als Legal Counsel, nog steeds voor hetzelfde bedrijf. Sedert vele jaren ben ik actief tijdens de gehandicapten week, en sinds 2007 Bestuurslid van het Comitee. Tevens ben ik sedert enkele jaren actief lid van de van der Vorm kring.

In de geest van de kerkorde

Het zal u opgevallen zijn dat de kerkenraad om de continuïteit van de leiding van onze gemeente te waarborgen, iemand met een katholieke achtergrond benaderd heeft als toekomstig kerkenraadslid. Misschien dat er onder u zijn die zich afvragen of dit in overeenstemming is met artikel 11 van onze kerkorde, waarin gesteld wordt dat leden van de kerkenraad belijdende leden van onze gemeente moeten zijn. Nu kent de katholieke kerk geen openbare geloofsbelijdenis, zoals de protestantse kerken die kennen, dus in letterlijke zin zegt de kerkorde dat een lid van deze kerk geen kerkenraadslid in onze gemeente kan worden. De kerkenraad heeft echter de geest van de kerkorde zwaarder laten wegen dan de letterlijke tekst. Het artikel wil namelijk garanderen dat kerkenraadsleden gelovige, meelevende christenen zijn. Mark is al jaren een betrokken lid van de Van der Vormkring, hij is lid van onze gemeente en hij is een praktiserend lid van de Katholieke Kerk. Daarom is de kerkenraad tot de conclusie gekomen dat de geloofsweg die iemand in de katholieke kerk gaat via de daar gebruikelijke sacramenten te vergelijken is met de weg die in de protestantse kerken gebruikelijk is en dat we dit erkennen als in overeenstemming met de geest van de kerkorde. Het is overigens niet de eerste keer dat een lid van de katholieke kerk toetreedt tot onze kerkenraad. Onze gemeente heeft een breed oecumenisch karakter.

De kerkenraad (in consensus).

In Memoriam

Op 7 februari 2012 is Mevrouw Theodora Elisabeth Sixma van Heemstra-van Heemstra overleden. Ze woonde met haar man in Lonay in La Gracieuse nadat zij jarenlang in Blonay gewoond hadden na hun komst naar Zwitserland. Tirza van Heemstra is op 5 november 1925 geboren in Bandung en op 8-jarige leeftijd naar het koude Nederland gekomen. Als kraamverpleegster is ze na de oorlog met passagierschepen meegereisd richting Australië en heeft zo haar geboorteland meerdere keren teruggezien. Ze was een krachtige en optimistische vrouw, een steun voor haar man en haar kinderen. Die kracht bleef ze uitstralen zelfs toen aan ze aan het einde van haar leven haar gezondheid en zelfstandigheid moest opgeven. Het verlies van haar oudste zoon enige jaren geleden was echter zwaar voor haar. Moge God mijnheer Sixma van Heemstra, hun kinderen en kleinkinderen met zijn liefdevolle troost nabij zijn.

Lia Wolters-Berghout

Met de jaren wordt de afstand met 'vroeger' uiteraard groter en groter. Daarmee groeit de kans, dat u onderstaande namen niet kent. Voor diegenen, die dat vroeger wel meegemaakt hebben geldt het volgende.

We herinneren ons:

Wim Schot. Zijn werk bij de Wereldraad van Kerken had hem naar Geneve gebracht. In de zeventiger jaren was hij een trouw lid van de NPG. We herinneren hem als een zachtmoedig mens en als iemand die zich volledig inzette voor de Wereldraad. Wim is begin januari op 86-jarige leeftijd in Nederland overleden.

Burgt 't Hart. Zoals aantal nederlanders was Burgt aan het eind van de zestiger jaren bij de CERN gaan werken en vervolgens ook lid geworden van de NPG. Hij had een prachtige volle bas stem en was een gewaardeerd lid van het kerkkoor, dat bij hoogtijdagen de dienst extra kleur gaf. Burgt is afgelopen december in Nederland overleden. Hij is 77 jaar geworden.

Jaap Kooger

Via Teylers' Gang Over de toekomst van kerken.

Ds. Herman Hein, predikant van de Doopsgezinde gemeente te Haarlem schreef een boek onder op gemelde titel. De vraag: Is er nog toekomst voor de kerken? Beantwoordt hij met een volmondig Ja, mits de kerkelijke gemeenten bereid zijn de handen uit de mouwen te steken en de verbeelding te laten spreken. Steun wordt gezocht bij de inspiratiebronnen van Immanuel Kant, De Gang en Harry Kuitert. De Gang was omstreeks 1550 een ondergronds toegang tot de Doopsgezinde schuilkerk. In 1757 werd door zes vermogende Haarlemers, waaronder Pieter Teyler aan de gemeente een nieuwe statige toegang geschonken. Vijf meter hoog, vier meter breed en dertig meter land. De gang komt uit in de Grote Houtstraat, één van de meest begeerde winkellocaties van Nederland. De gang heeft zich ontwikkeld tot een plaats voor exposities. Via de gang werd de verborgen kerk ontdekt. In 2008 gingen de deuren

van wat 'De wereld van Jansje' was gaan heten open. In december 2010 werd De wereld van Jansje uitgeroepen tot de beste winkel van Haarlem. Elke lokale kerkgemeenschap heeft een historisch bepaald gezicht, voortkomend uit een uniek geestelijk DNA. Net zoals bij het echte DNA één haar voldoende is om het geheel in kaart te brengen, is het bij een kerk soms voldoende om met behulp van één persoon het unieke gezicht van de hele gemeenschap in beeld te brengen. Ds. Hein denkt dat voor doopsgezind Haarlem de bankier Pieter Teyler van der Hulst een voorbeeldig geestelijk DNA leverant is. Na zijn heengaan kwam het Teylers Museum (1784), het oudste van Nederland, tot leven. Naast het geestelijk DNA is ook een theologisch klimaat nodig. De theologie borduurde de laatste 200 jaar voort op de filosofie van Immanuel Kant en later van Harry Kuitert. Kant heeft veel gepubliceerd. Pieter Teyler (1702-1778) en Immanuel Kant (1724-1805) waren niet alleen tijdgenoten; zij hadden ook dezelfde interesses en idealen. Zij deelden een

zelfde sociaal milieu. Zij waren allebei bepaald niet reislustig. Teyler en Kant deelden bovenal een groot enthousiasme voor de geest der Verlichting. Wetenschap, en Kunst; een sterke nadruk op het dienen van de naaste, tolerantie, educatie en mondigheid vormden voor Kant als voor Teyler fundamentele waarden. Kant kent ook een Gang, een wandelroute in Koningsbergen genaamd « der filosofische Gang ». Tijdens wandelingen kwam de kritiek (onderzoek) van de zuivere rede tot leven. Hierin werd de vraag behandeld wat kan ik weten? De tweede vraag die Kant stelt luidt: 'Wat moet ik doen?' Kritiek der praktische rede. Hierin gaat het om de basisvoorwaarden van de ethiek: de zedenleer. Wat we wel en wat we niet moeten doen. Tenslotte de kritiek van het oordeelsvermogen, verbonden met de vraag wat mag ik hopen? Antwoord: dat ons bestaan zinvol is. Herman Hein ziet het door de Verlichting vertrouwde landschap als een Alpengebied met drie bergtoppen, die staan voor de rede, de nationale staat en het emancipatieproces. De rede is besproken bij het onderzoek van de zuivere rede van Kant. De nationale staat met daarbij horend de ethische vragen met betrekking tot de samenleving. Dit was voor Kant aanleiding tot het schrijven van wat zijn meest beroemde artikel zou worden. 'Beantwoording van de vraag : Wat is Verlichting'. En belangrijk is de vraag wat is waarheid. Hier geeft het boek geen antwoord op. Het vertrouwde Alpenlandschap leverde drie spanningsvelden op. 1 Rede: orthodox contra vrijzinnig. 2 Nationale staat: steunen, scheiden of profeteren. 3 De emancipatie: progressief contra conservatief. Veel kenners van Kant stellen een belangrijke vierde vraag. 'Wie is de mens'? De mens is volgens Kuitert een ongeneeslijk religieus wezen. Religie voorziet in een fundamentele behoefte van mensen aan zekerheid, troost en aanvaarding van wat onaanvaardbaar is. De andere vraag luidt: 'Wat weten we over God?' Niets aldus Kuitert. Al het spreken over boven komt van beneden. Kuitert aanvaardt radicaal Kants idee dat de mens met handen en voeten aan zijn eigen denken gebonden is. Alles in de religie hebben we zelf bedacht. Het enige wat we niet zelf bedacht hebben is de aanspraak van de medemens: die is er eenvoudig.

Sinds 1989 zijn wij de weg kwijt. Het vertrouwde Alpenlandschap is veranderd in een vreemde archipel. Een nieuwe werkelijkheid. Een diagnose wordt gesteld. Hoe ziek is de patiënt Kerk wel? Is de patiënt levensbedreigend ziek? Kuitert zegt, dat het protestantisme de vruchten plukt van zijn eigen ontwikkeling. Het emancipeert zijn leden, ze kunnen ook zonder kerk Het idee mensen mondig te maken vindt voor een belangrijk deel haar oorsprong in de Reformatie. Wij zijn zelf de bijbel gaan lezen en onze kerken gaan besturen. Na 500 jaar dreigen we het kind met het badwater weg te gooien. Als therapie bezigen wij verbeelding. Wij laten eerst Kant aan het woord. Zijn boekje opmerkingen over het schone en verhevene is onderverdeeld in

1. Introductie van de begrippen het schone en het verhevene.
2. in dit deel past hij het onderscheid toe op de karakters van mensen.
3. worden de begrippen behandeld in de omgang tussen mannen en vrouwen, vooral waar het de etiquette betreft.
4. Gaat over het onderscheid tussen nationaliteiten, rassen en culturen.

Het boekje gaat over wat wij nu noemen esthetiek, sociologie en culturele antropologie, maar dan consequent met als invalshoek het schone en het verhevene. Kant zegt: 'Het fijnzinnige gevoel van het verhevene en het gevoel van het schone. Van beide is de aandoening aangenaam, maar op verschillende manieren.' Kant kan ook behoorlijk irriteren. Hij is rascistisch. Afrikanen hebben niets op het gebied van kunst gepresteerd. Zoals Kuitert betoogt, dat het weer ergens over gaat, pleit hij voor een verschuiving in het geloof van waarheid naar verbeelding, van het is zo, naar er schuilt een betekenis in. Harry Kuitert en Okke Jager komen met een begrip metafoor, metaphora 'het naar elders overbrengen'. Wie maken metaforen. Kuitert stelt dat religie is 'van verbeelding', Jager zegt religie is 'verbeelding'. Een gedicht laat ons 'hetzelfde anders zien' en daardoor geven wij betekenis aan ons leven. Bij religie vallen metafoor en geloof min of meer samen. Onze eigen verbeeldingskracht produceert ons eigen geloof, geloven is een bij uitstek creatief proces. Een metafoor veroorzaakt soms een metamorfose d.w.z. dat er daadwerkelijk iets verandert. Bijv. een rusp wordt een vlinder. De bruiloft in Kana: het water verandert in wijn. In het volgende

hoofdstuk worden voorbeelden uit en rond De Gang beschreven. Hoe functioneert De Gang, wat levert die ons uiteindelijk op? De Gang is zelf een instrument van kerkvernieuwing. De belangrijkste kenmerken van de vernieuwing is de gastvrijheid. De Gang biedt een unieke mogelijkheid dit 'gastvrijheids-recept' in de praktijk te brengen. Dit biedt kruisbestuiving tussen kerk en samenleving en dit is van levensbelang. Toeval is een ander opvallend kenmerk van kerkvernieuwing. Er bestaat verband tussen gastvrijheid en toeval. Lang niet alle exposities zijn een succes. Dit kan en mag gebeuren. Rüdiger Safranski schreef een boek met de titel: 'Hoeveel globalisering verdraagt de mens'. Daarin zegt hij terwijl de mondiale gemeenschap en de wereldgeschiedenis als nooit tevoren in de globalisering werden meegesleurd, rijst ook de angstige twijfel of er niet te veel verkeerde globalisering plaats vindt en of we de regie niet helemaal kwijt zijn. Er moeten lichten komen waar de mens even op adem kan komen. Safranski trekt de parallel met de kunsten. De Gang heeft niet alleen qua locatie de mogelijkheid een lichting te zijn, maar heeft vooral haar functie als galerie. De inrichting van elke expositie is een delicate afweging in begrenzing. Wat Safranski over ruimte zegt komt in de buurt van wat de joodse traditie over de sabbat met betrekking tot de tijd te melden heeft. Een rabbijn schreef over de sabbat: « Zo glijdt de dag voorbij, in geestelijke bevrijding en daarmee in lichamelijke rust. Spieren en zenuwen ontspannen zich. De hele mens ligt aan de boezem van de sabbat en zijn ziel laaft zich en verkwikt zich. En de telkens nieuwe sabbatsziel die in hem getogen is herschept hem van slaaf tot een vrijgeboren en vrij voelend kind van de Schepper ».

Er zijn veel mensen nodig om De Gang te laten werken, bijv. voor het ontwerpen en inrichten van exposities. De Gang is een bron vol verbeelding en een generator van gebeurtenissen. De Gang schept daarnaast een specifiek hermeneutisch klimaat. Hermeneutiek betekent uitleggen, verklaren en vertalen. Het is de kunst van het uitleggen en verklaren van de Bijbel. De Gang vormt een wezenlijk onderdeel van het profiel van de Haarlemse doopsgezinde gemeente. Het is nog niet helemaal helder welk profiel Haarlem heeft. Mensen die een kerk zoeken gaan 'kerkshoppen'. Zij zoeken een gemeenschap waar zij zich thuis voelen

en waarvan het profiel hen aanspreekt. Dit is dus wat anders dan identiteit. Een identiteit kan een profiel worden, maar het hoeft niet. Een identiteit kan aan een profiel bijdragen. Globalisering ondermijnt in menig opzicht de belangrijkste westerse zekerheden: de ratio, de natie, de individuele autonomie, ja, zelfs de democratie.

Aan dit rijtje kunnen we zonder enige twijfel ook het westerse christelijk geloof toevoegen. De Gang is een geschikte locatie om als theologisch laboratorium dienst te doen. Hoe werkt de gang? Het begint bij handen uit de mouwen steken. Doen blijkt er toe te doen. Er gebeurt iets dat zowel naar binnen als naar buiten inspireert. Het is een permanent proces dat te maken heeft met de programmering van exposities; te maken heeft met contacten met kunstenaars en pers; te maken heeft met bezoekers die kijken en vragen. Jan Hendriks, emeritus docent praktische theologie, is ervan overtuigd dat het proces van vernieuwing begint met het beoefenen van gastvrijheid. Harry Kuitert komt in zijn boek 'Hetzelfde anders zien' met het bibliotheekmodel. De kerk als bibliotheek van het christendom, het huis waar je boeken kunt vinden, als vervanging van de kerk, als het huis van God. Herman Hein stelt een ander model voor. Een gemeente is een als een in de traditie gewortelde gemeenschap, dus als levend organisme: de gemeente als ecosysteem. Een ecosysteem levert zuurstof, waarborgt diversiteit, draagt zorg voor een unieke databank met waardevol DNA materiaal. Dat geldt ook voor kerken. Het is van groot belang je bij een 'ecologische hoofdstructuur' aan te sluiten. In een ecosysteem hangt alles met alles samen. We zullen een hele reeks van maatregelen moeten nemen om gemeente te vernieuwen. Het beoefenen van de gastvrijheid, maar vergeet het belang van het toeval niet. Inspiratie vanuit het globale netwerk is een vitamine waar men niet zonder kan. Enthousiast leiderschap is onontbeerlijk maar maakt kwetsbaar. Gebed lijkt noodzakelijk. Bovendien hangen de verschillende factoren onderling samen. Kerken bezitten een innerlijk kracht tot herstel, waarin de loyaliteit van de leden en de kwaliteit van het evangelie samenspannen met de nieuwsgierigheid van de buitenstaanders. Als zo'n kracht dan ook nog eens de wind van de Heilige Geest in de zeilen krijgt is het theologisch

gesproken: bingo. Tenslotte de vraag: Wat kopen we ervoor? Heel concreet: het alternatief voor de verdwenen wand om je tegen af te zetten. Herman Hein vergelijkt twee bijbelverhalen met twee voorbeelden uit en rond De Gang. Het gaat daarbij zo moge blijken om drie klassieke theologische begrippen: heiliging, schepping en opstanding, maar ze staan in een volstrekt andere dan gebruikelijke volgorde. Ik zie, ik zie, wat wij niet zien. Dat geldt voor Stefanus. Stefanus ziet tijdens zijn executie de geopende hemel en ziet daar de Eeuwige met naast hem Jezus staande ter rechterhand Gods. Stefanus ziet wat anderen niet zien. Rudi Fuchs vertelt bij de opening van de expositie van hoe zij hem in Engeland opzoeken. Dam ziet een marktplein. Hij ziet een waar theater van bakstenenbouw. Dam ziet allerlei zaken die Fuchs niet zag, daardoor gaat Fuchs hetzelfde anders zien, Stefanus en Dam delen het feit dat ze iets zien wat anderen niet zien. Kant noemt zulke zieners geniaal. Jezus maakt de blinde Bartimeüs ziende. In dit genezing- of beter scheppingsverhaal veranderen enkele zaken. De metamorfose die Bartimeüs ondergaat : hij verandert van blinde bedelaar in een ziende voortrekker. De tweede verandering ondergaat de menigte, die transfereert in een volk. Barbara Dijkhuis gaf 50 portretten waarop van de grond opgeraapte kassabonnen staan. Zij verklaart dit als volgt: 'De supermarkt is voor mij een grens tussen het intieme binnenleven en het anonieme buitenleven. Als ik door de supermarkt loop ben ik altijd gefascineerd door wat men koopt. Ik stel mij dan voor in welke situatie of omgeving het product gebruikt wordt en probeer verbanden te leggen tussen de boodschappen die ik in het wagentje zie liggen. De kassabon is de platte vertaling van dat wagentje en daarmee een intiem stukje papier'. De kern van de zaak: 'De kassabonnen zijn voor mij portretten van mensen. Je moet ze zorgvuldig lezen als een gedicht'. Barbara selecteert 50 van die 'portretten' en geeft ze uit in de vorm van een exclusief bundeltje. Wat weggeworpen is wordt door Barbara kunst, het afgedankte verandert in het sublieme. De opgeraapte papiertjes krijgen een nieuwe bestemming. Barbara en Bartimeüs zijn in zekere zin broertje en zusje. Zij ontdekken allebei wat schepping is, de één aan den lijve langs de weg bij Jericho, de ander tijdens haar opleiding in Breda. Er bestaat een wezenlijk

onderscheid tussen een ontmoeting met Jezus en de studeren aan de St. Joost academie in Breda. Zonder een kiem van een theologie die reflecteert op lokale vernieuwing heeft geen enkele kerkelijke gemeenschap toekomst. Daarom formuleert Herman Hein drie vragen: Krijgen de ervaringen uit De Gang ook bijbels gesproken handen en voeten? Wat hebben die handen en voeten theologisch te melden? Vallen daar misschien enkele conclusies uit te trekken? Er ontspruit een lokaal gewortelde theologie. Het gaat om een reflectie die in een wijkende voeg van de bestrating pal naast de drempel van de kerk ontkiemt, als het resultaat van de kruisbestuiving tussen actuele vormen van verbeelding en het aandachtig lezen van de bijbel. Een theologie die niet vooraf in de kerk of op de universiteit is ontwikkeld en vervolgens naar de samenleving wordt geëxporteerd. Die theologische handen en voeten leggen een andere klemtoon. Dat wil zeggen er worden wel dezelfde begrippen gebruikt, maar deze worden anders gerangschikt. Klassiek luidt de rangschikking: schepping, opstanding en heiliging (historisch). Via De Gang wordt dat: heiliging, schepping en opstanding (dynamisch).

Heiligen begint bij het zelfde anders zien. Schepping drukt uit dat het ook anders kan, werkelijk anders wordt. Bartimeüs geneest van zijn blindheid. Er ontstaat een kettingreactie van sociale metamorfoses. Bartimeüs wordt van outcast trendsetter, de menigte wordt een gemeenschap en de lezer wordt door Lukas uitgedaagd zijn of haar visie op de man uit Nazareth te veranderen: in Jezus gebeurt God. Barbara begint met 'hetzelfde anders zien': kassabonnen zijn portretten. Door haar aanpak ondergaan waardeloze bonnetjes een metamorfose en worden sublieme gedichten. In de verhalen over de opstanding is Jezus niet meer dezelfde. Hij wordt daarom door zijn intimi pas in tweede instantie herkend.

Het verhaal is lang genoeg geworden. Er is veel over een kerkvernieuwing geschreven, soms zelfs een weinig verwarrend. Maar het is een bewogen en zeer boeiend verhaal. Ik zal ik in een volgend artikel een overzicht geven van wat Herman Hein precies aanbeveelt om de kerken een nieuwe toekomst te geven.

Geert van Mesdag

DIACONALE COLLECTE MAART - INVALIDENWEEK

Uitleg voor deze collecte is eigenlijk overbodig. We weten allemaal wat deze vacantieweek betekent voor onze Hollandse gasten. Dit jaar zal dat voor de 35e keer plaats vinden, dus een jubileumjaar! Zoals ieder jaar rondom Pinksteren worden weer door het Rode Kruis (Haarlem) 14 echtparen, waarvan of de vrouw of de man gehandicapt is, uitgezocht om hier een week met vakantie te komen. Twee verpleegsters komen mee om de nodige hulp te verstrekken.

Dit prachtige werk is begonnen door Ds. de Beaufort en het comité heeft met veel enthousiasme en energie op zich genomen dit prachtige werk voort te zetten. Zij worden bijgestaan door een grote groep vrijwilligers die zich ieder jaar weer met veel energie inzetten om er een onvergetelijke week van te maken. Er moet gehaald, gebracht en rond gereden worden en er is nooit gebrek aan vrijwilligers.

Wij hopen van harte dat U ook dit jaar deze week weer wilt ondersteunen. Ieder jaar opnieuw moet er een flink bedrag bij elkaar gebracht worden en dat is tot nu toe altijd gelukt.

Frances Sandberg

BIJBELLEESROOSTER

Dit leesrooster wordt u aangeboden door het Nederlands Bijbelgenootschap (www.bijbelgenootschap.nl).

MAART 2012

do. 1	Ezechiël 12:21-28	Nabije toekomst	vr. 16	Ezechiël 16:44-52	Onverkwikkelijke familiegeschiedenis
vr. 2	Ezechiël 13:1-8	Zo spreekt de HEER	za. 17	Ezechiël 16:53-63	Herstel
za. 3	Ezechiël 13:9-16	Afgebroken muren	zo. 18	Ezechiël 17:1-10	Raadselachtige adelaars
zo. 4	Ezechiël 13:17-23	Valse profetessen	ma. 19	Ezechiël 17:11-21	Woord houden
ma. 5	Ezechiël 14:1-11	Schoonmaak	di. 20	Ezechiël 17:22-24	Let op het twijgje
di. 6	Deuteronomium 22:13-22	Wie gaat vrijuit?	wo. 21	Deuteronomium 24:1-13	Leefregels
wo. 7	Deuteronomium 22:23-23:1	Seksueel misbruik	do. 22	Deuteronomium 24:14-25:4	Tegen uitbuiting
do. 8	Deuteronomium 23:2-15	Dienstvoorschriften	vr. 23	Deuteronomium 25:5-19	Recht tegen het onrecht
vr. 9	Deuteronomium 23:16-26	Sociale wetgeving	za. 24	Psalm 43	Hoop op God
za. 10	Psalm 19	Natuur en genade	zo. 25	Ezechiël 33:1-9	Een gewaarschuwd mens
zo. 11	Ezechiël 14:12-23	Heiligen redden je niet	ma. 26	Ezechiël 33:10-20	Afkeren of terugkeren
ma. 12	Ezechiël 15:1-8	Brandhout	di. 27	Ezechiël 33:21-33	Horen is nog geen luisteren
di. 13	Ezechiël 16:1-14	Liefdevolle zorg	wo. 28	Deuteronomium 26:1-11	Gaven
wo. 14	Ezechiël 16:15-34	Schaamteloos gedrag	do. 29	Deuteronomium 26:12-19	Kostbaar
do. 15	Ezechiël 16:35-43	Kan een gevallen vrouw weer opstaan?	vr. 30	Johannes 11:55-12:11	Kostbare gave